

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

28 08 20 23

м. Київ

№ 1052

Про затвердження Державного освітнього стандарту з професії «Живописець» та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 23.11.2015 № 1199

Відповідно до статті 32 Закону України «Про освіту», статті 32 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», підпункту 15 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, враховуючи листи-погодження Міністерства економіки України від 14.08.2023 № 4703-03/42001-03 та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні від 18.08.2023 № 23-2-352,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний освітній стандарт з професії «Живописець», що додається.
2. Установити, що стандарт, зазначений у пункті 1 цього наказу, упроваджується в освітній процес з 01 вересня 2023 року.
3. Директорату професійної освіти (Шумік І.) надавати закладам професійної (професійно-технічної) освіти методично-консультативну допомогу з питань упровадження цього стандарту.
4. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 23.11.2015 № 1199 «Про затвердження державного стандарту професійно-технічної освіти з професії «Живописець».
5. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко І.) у встановленому порядку зробити відмітку у справах архіву.
6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Завгороднього Д.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

Міністерство освіти і науки України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від «28» 09 2023 р. № 1052

Державний освітній стандарт

7324.R.90.03 - 2023

(позначення стандарту)

Професія: Живописець

Код: 7324

Професійні кваліфікації:

живописець 2-3-го розряду
живописець 4-го розряду;
живописець 5-го розряду;
живописець 6-го розряду.

Освітня кваліфікація: кваліфікований робітник

Рівень освітньої кваліфікації:

перший (початковий) - живописець 2-3-го розряду
другий (базовий) – живописець 4-го розряду
третій (вищий) – живописець 5-го, 6-го розряду

*Видання офіційне
Київ - 2023*

Відомості про авторський колектив розробників

№	Прізвище, ім'я, по- батькові	Місце роботи
1.	Ірина ДОЛИНА	директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Полтавській області
2.	Наталія БОЙКО	методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Полтавській області
3.	Наталія БПУН	директор Решетилівського художнього професійного ліцею
4.	Людмила ЛЕУС	методист Решетилівського художнього професійного ліцею
5.	Віта КОЗЛОВА	майстер виробничого навчання Решетилівського художнього професійного ліцею
6.	Валентина ОМЕЛЬЧЕНКО	майстер виробничого навчання Решетилівського художнього професійного ліцею
7.	Ірина СІДОР	викладач професійно-теоретичної підготовки Державного навчального закладу «Подільський центр професійно-технічної освіти»
8.	Сергій КОЛІНЧЕНКО	Керівник Майстерні художніх промислів «Соломія»

I. Загальні положення щодо виконання стандарту

Державний освітній стандарт (далі – Стандарт) з професії 7324 «Живописець» розроблено відповідно до:

законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності»;

Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630;

Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за компетентнісним підходом, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 17 лютого 2021 р. № 216;

кваліфікаційної характеристики професії «Живописець», Єдиного тарифно-кваліфікаційного довідника робіт і професій робітничих (ЕТДК 1986 року вип.45), досягнень науки і техніки, впровадження сучасних технологічних процесів, передових методів праці, врахування особливостей галузі, потреб роботодавців і містить вимоги до рівня знань, умінь та навичок. Крім основних вимог до рівня знань, умінь та навичок до кваліфікаційних характеристик включено вимоги, передбачені пунктом 7 «Загальних положень», (Випуск 1, «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності»).

Рамкової програми ЄС щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, схваленої Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу 17 січня 2018 року;

інших нормативно-правових актів.

Стандарт є обов'язковим для виконання усіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, що видають документи встановленого зразка за цією професією.

Державний освітній стандарт містить:

титульну сторінку;

загальні положення щодо реалізації Стандарту;

вимоги до результатів навчання, що містять: перелік ключових компетентностей за професією, загальні компетентності, перелік та опис ключових і професійних компетентностей за кваліфікацією;

орієнтовний перелік основних засобів навчання;

інформацію про робочу групу з розроблення Стандарту.

Структурування змісту Стандарту базується на компетентнісному підході, що передбачає формування і розвиток у здобувача освіти ключових та професійних компетентностей.

Ключові компетентності у цьому Стандарті корелюються з загальними компетентностями. Ключові компетентності дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати

соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію.

Ключові компетентності набуваються впродовж строку освітньої програми та можуть розвиватися у процесі навчання протягом усього життя шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Професійні компетентності визначають здатність особи в межах повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку.

Результати навчання за цим стандартом формуються на основі переліку ключових і професійних компетентностей та їх опису.

Освітній рівень вступника: базова або повна загальна середня освіта.

Підготовка кваліфікованих робітників за професією 7324 «Живописець» може проводитися за такими видами: первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовка та підвищення кваліфікації.

Стандарт встановлює максимально допустиму кількість годин при первинній професійній підготовці для досягнення результатів навчання.

Первинна професійна підготовка за професією 7324 «Живописець» з присвоєнням професійної кваліфікації 2-3-го, 4-го розряду, передбачає здобуття особою 1-6, 7-9 результатів навчання відповідно.

Стандартом визначені загальні компетентності (знання і вміння), що в повному обсязі включаються до змісту першого результату навчання.

При первинній професійній підготовці до першого результату навчання включаються такі ключові компетентності як «Мовна», «Грамотність», «Математична», «Цифрова», «Особистісна, соціальна й навчальна компетентність», «Громадянська компетентність», «Екологічна та енергоефективна компетентність».

«Підприємницьку компетентність» доцільно формувати на завершальному етапі освітньої програми.

При професійному (професійно-технічному) навчанні та перепідготовці за професією 7324 «Живописець» з присвоєнням професійної кваліфікації 2-3-го розряду передбачено здобуття особою 1-6 результатів навчання, визначених Стандартом.

При підвищенні кваліфікації за професією 7324 «Живописець» з присвоєнням професійної кваліфікації 4-го, 5-го та 6-го розрядів передбачено здобуття особою 7-9, 10-11 та 12-го результатів навчання, визначених Стандартом, відповідно до обраної освітньої програми особою.

При організації перепідготовки, професійного (професійно-технічного) навчання, підвищенні кваліфікації або навчанні на виробництві строк професійного навчання може бути скороченим з урахуванням наявності документів про освіту, набутого досвіду (неформальна чи інформальна освіта) та визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється відповідно до законодавства.

Тривалість професійної підготовки встановлюється відповідно до освітньої програми в залежності від виду підготовки та визначається робочим навчальним планом.

Навчальний час здобувача освіти визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання освітніх програм закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Навчальний (робочий) час здобувача освіти в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації згідно з законодавством.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, навчально-виробничих дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств, установ, організацій.

Розподіл навчального навантаження визначається робочим навчальним планом залежно від освітньої програми та включає теоретичну та практичну підготовку, консультації, кваліфікаційну атестацію.

Робочі навчальні плани розробляються самостійно закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють підготовку кваліфікованих робітників, погоджуються із роботодавцями та органами управління освітою.

Робочі навчальні програми розробляються та затверджуються закладами професійної (професійно-технічної) освіти на основі Стандарту, визначають зміст навчання відповідно до компетентностей та погодинний розподіл навчального матеріалу.

Перелік основних засобів навчання за професією розроблено відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців, сучасних технологій та матеріалів.

Після успішного завершення освітньої програми проводиться державна кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей та визначається параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє». Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинних нормативно-правових актів.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти організують та здійснюють періодичний контроль знань, умінь та навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань можуть долучатися до проведення контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти та безпосередньо беруть участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен здобувач освіти повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у галузі.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з питань охорони праці. При складанні робочих навчальних планів та програм необхідно врахувати, що при первинній професійній підготовці та професійному (професійно-технічному) навчанні

на вивчення предмета «Охорона праці» потрібно виділити не менше 30 годин навчального часу, при підвищенні кваліфікації та перепідготовці – не менше 15 годин (п.2.3. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 р. № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 р. за № 231/10511).

Питання з охорони праці, що стосуються технологічного виконання робіт, застосування матеріалів, обладнання чи інструментів включаються до робочих навчальних програм виробничого навчання.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців галузі, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються закладом професійної (професійно-технічної) освіти разом з роботодавцями.

Присвоєння кваліфікацій проводиться державною кваліфікаційною комісією відповідно до Положення про порядок кваліфікаційної атестації та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають професійно-технічну освіту, що затверджене спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики України і Міністерства освіти України від 31 грудня 1998 р. № 201/469, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 березня 1999 р. за № 124/3417.

Здобувачу освіти, який при первинній професійній підготовці опанував відповідну освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» та видається диплом кваліфікованого робітника державного зразка.

Особі, яка при перепідготовці, підвищенні кваліфікації або професійному (професійно-технічному) навчанні опанувала відповідну освітню програму та успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, видається свідоцтво про присвоєння професійної кваліфікації.

Сфера професійної діяльності

КВЕД-2010: Секція R Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок

Розділ 90 Діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг

Група 90.0 Діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг

Клас 90.03 Індивідуальна мистецька діяльність

Умовні позначення

КК – ключова компетентність.

ПК – професійна компетентність.

РН – результат навчання.

II. Вимоги до результатів навчання

2.1. Перелік та опис ключових компетентностей за професією

Умовне позначення	Ключові компетентності	Опис компетентності	
		Знати	Уміти
КК 1	Грамотність	вільно володіти державною мовою; види документів у професійній діяльності; правила створення документів; правила ведення документації.	складати документи; вести документацію.
КК 2	Мовна компетентність	правила професійної етики та спілкування; професійну лексику та термінологію.	спілкуватися з керівництвом; спілкуватися з колегами; спілкуватися з клієнтами; презентувати себе та результати професійної діяльності; цінувати культурну різноманітність, виявляти інтерес до різних мов і міжкультурного спілкування.
КК 3	Математична компетентність	правила математичних обрахунків у професійній діяльності.	застосовувати логічне та просторове мислення, а також презентації; використовувати знання для пояснення природного світу.
КК 4	Цифрова компетентність	інформаційно-комунікаційні засоби, способи їх застосування; способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації; правові та етичні принципи використання цифрових технологій.	використовувати інформаційно-комунікаційні засоби; здійснювати пошук інформації, її обробку, передачу та збереження; безпечно та відповідально користуватися цифровими технологіями.
КК 5	Особистісна, соціальна й навчальна компетентність	поняття особистості, риси характеру, темперамент; типи поведінки людей; правила комунікації, прийняті в різних	працювати в команді; відповідально ставитися до професійної діяльності; критично аналізувати ситуації та самостійно

		суспільствах та середовищах.	приймати рішення; діяти в нестандартних ситуаціях; планувати трудову діяльність; знаходити та набувати нових знань, умінь і навичок; визначати навчальні цілі та способи їх досягнення; оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя
КК 6	Громадянська компетентність	основні трудові права та обов'язки працівників; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору (контракту); соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві; підстави припинення трудового договору (контракту); щорічні та додаткові відпустки; способи вирішення трудових спорів.	застосовувати знання щодо: основних прав та обов'язків працівників; основних нормативно-правових актів у професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; соціальних гарантій та чинного соціального захисту на підприємстві; поважати права людей, приватність інших людей; брати на себе відповідальність за навколишнє середовище.
КК 7	Підприємницька компетентність	положення основних документів, що регламентують підприємницьку діяльність; процедури відкриття власної справи; основи складання бізнес-планів.	складати бізнес-плани; користуватися нормативно-правовими актами щодо підприємницької діяльності.
КК 8	Культурна обізнаність та самовираження	історію своєї країни та країн світу; загальну історію розвитку мистецтв України та її регіонів; загальну характеристику видів мистецтв; законодавство щодо права інтелектуальної власності та культурних цінностей;	формувати власні мистецькі смаки; самовиражатися через мистецтво; створювати мистецькі вироби; сприяти охороні культурної та духовної спадщини українців; піклуватися про естетичне виховання і культурний розвиток людей, прилучати їх до

		<p>про матеріальну і нематеріальну культурну спадщину;</p> <p>особливості розвитку і основні напрямки народних ремесел і промислів в Україні та за її межами.</p>	<p>цінностей вітчизняної та світової культури.</p>
КК 9	Художньо-творча компетентність	<p>види та жанри мистецтва;</p> <p>сучасні тенденції розвитку декоративного мистецтва ;</p> <p>особливості розвитку народних художніх промислів (декоративно – прикладне мистецтво);</p> <p>основи виконання рисунку і живопису різної складності ;</p> <p>основи та закони композиції і моделювання;</p> <p>технології виконання художніх і декоративних робіт.</p>	<p>практично виконувати рисунки та живописні роботи різної складності;</p> <p>користуватися різноманітними матеріалами для виконання художніх робіт;</p> <p>дотримуватися технології під час виконання художніх робіт;</p> <p>розробляти композиції на основі творів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва.</p>
КК 10	Екологічна та енергоефективна компетентність	<p>основи енергоефективності;</p> <p>способи енергоефективного використання матеріалів та ресурсів в професійній діяльності та в побуті;</p> <p>основи раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів;</p> <p>способи збереження та захисту екології в професійній діяльності та в побуті.</p>	<p>раціонально використовувати енергоресурси, витратні матеріали у професійній діяльності та у побуті;</p> <p>дотримуватися екологічних норм, раціонально використовувати, відтворювати і зберігати природні ресурси.</p>

2.2. Загальні компетентності (знання та вміння) за професією

<p>Знати:</p> <p>загальні відомості про професію та професійну діяльність;</p> <p>основні нормативні акти у професійній діяльності;</p> <p>загальні правила санітарії та гігієни у професійній діяльності;</p>	<p>Вміти:</p> <p>застосовувати загальні правила охорони праці у професійній діяльності;</p> <p>застосовувати загальні правила санітарії та гігієни;</p> <p>застосовувати первинні засоби пожежогасіння;</p>
---	--

загальні правила охорони праці у професійній діяльності; загальні правила пожежної безпеки; загальні правила електробезпеки; причини нещасних випадків на підприємстві; план ліквідації аварійних ситуацій та їх наслідків; правила та засоби надання долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадків.	діяти у разі виникнення нещасних випадків чи аварійних ситуацій; використовувати, в разі необхідності, засоби попередження і усунення виробничих, природних непередбачених явищ (пожежі, аварії, повені тощо); надавати долікарську допомогу потерпілим у разі нещасних випадків.
---	---

**2.3. Перелік результатів навчання
для первинної професійної підготовки
Професійна кваліфікація: живописець 2-3-го розряду
Максимальна кількість годин- 1200**

Результати навчання
РН 1. Знати графічні та живописні матеріали , їх призначення та способи використання, дотримуючись технологічної послідовності
РН 2. Створювати декоративні, графічні, живописні композиції
РН 3. Виконувати натюрморти з 2-3 предметів на тлі 1-2 драперій, а також з квітами
РН 4. Виконувати роботи техніками художнього розпису тканин, виготовляти панно, створювати рисунки та ліплення складних форм
РН 5. Виконувати декоративний розпис скла, дерева; складні графічні, каліграфічні, декоративні та живописні композиції на папері
РН 6. Виконувати настінний живопис згідно технології та перспективної побудови

2.4. Зміст (опис) результатів навчання

Результати навчання	Компетентності	Опис компетентностей	
		Знати	Уміти
РН 1. Знати графічні та живописні матеріали , їх призначення та способи використання, дотримуючись технологічної послідовності	ПК 1. Здатність підготуватися до робочого процесу, організувати робоче місце, обрати необхідні прилади, матеріали та інструменти	загальні правила санітарії та гігієни у професійній діяльності; правила та схему раціонального розміщення інструментів, приладів та матеріалів на робочому місці; матеріали та інструменти, необхідні для виконання робіт	перевірити санітарний стан приміщення, обладнання, інструментів; організувати робоче місце відповідно до вимог охорони праці; підбирати необхідні прилади і матеріали для виконання робіт
	ПК 2. Здатність розводити, змішувати фарби і послідовно виконувати живопис та графіку різними	розрізняти види фарб та графічних матеріалів, їх особливості в процесі використання; прийоми штрихування; прийоми	орієнтуватися у різновидах графічних матеріалів та фарб; знати їх основні властивості; наносити графічні

	способами	розведення фарб; властивості кольорів; механічне та оптичне змішування кольорів; різні способи нанесення фарб та графічних матеріалів на певні поверхні	матеріали та фарби на різні поверхні, різними способами; утворювати нові кольори методом накладання, механічного та оптичного змішування; виконувати кольоровий спектр, градації хроматичними і ахроматичними тонами, штрихами
	ПК 3. Здатність використовувати різні інструменти для виконання графічних робіт та живопису	прийоми роботи різними видами олівців, пензлями, перами, рапідграфом та аерографом; властивості фарб та графічних матеріалів у процесі роботи; відповідність інструментів, приладів і матеріалів, які використовують для різних видів робіт	користуватися різними інструментами, приладами і матеріалами для нанесення фарб та графічних матеріалів на різні поверхні
	КК 1. Грамотність	вільно володіти державною мовою, правила українського правопису	складати та вести професійну документацію
	КК 2. Мовна компетентність	професійну лексику та термінологію; правила ділового спілкування; правила організації робочого простору для індивідуальної роботи та професійного спілкування; правила професійної етики та етикету; види документів у професійній діяльності та правила їх створення і оформлення.	використовувати професійну лексику та термінологію за професійним спрямуванням, при спілкуванні з керівництвом, колегами, клієнтами; слухати та аргументовано доносити власну думку; презентувати себе та результати професійної діяльності; підтримувати ділову репутацію; створювати і підтримувати імідж ділової людини;

			користуватися прийомами саморегуляції поведінки в процесі міжособистісного спілкування; передавати інформацію усно і письмово
	КК 3. Математична компетентність	правила проведення математичних розрахунків у професійній діяльності	визначати об'єм виконання робіт; визначати кількість необхідного матеріалу для виконання робіт;
	КК 6. Громадянська компетентність	основні трудові права та обов'язки працівників; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору (контракту); соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві	застосовувати знання щодо основних прав та обов'язків працівників; основних нормативно – правових актів у професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; соціальних гарантії та чинного соціального захисту на підприємстві; поважати права людей, приватність інших людей; брати на себе відповідальність за навколишнє середовище
	КК 8. Культурна обізнаність та самовираження	історію розвитку мистецтв; загальну характеристику видів мистецтв; законодавство щодо права інтелектуальної власності та культурних цінностей	формувати власні мистецькі смаки; самовиражатися через мистецтво; сприяти охороні культурної спадщини українців
	КК 9. Художньо – творча компетентність	види та жанри мистецтва; основи виконання нескладного рисунку і живопису; основи та закони композиції і	практично виконувати нескладні рисунки та живописні роботи; користуватися різноманітними матеріалами для

		<p>моделювання; особливості матеріалів для робіт відповідного спрямування; технології виконання живописних, графічних і декоративних робіт</p>	<p>виконання художніх робіт; дотримуватися технології під час виконання художніх робіт</p>
	<p>КК 10. Екологічна та енергоефективна компетентність</p>	<p>способи енергоефективного використання матеріалів та ресурсів в професійній діяльності та в побуті; основи раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів;</p>	<p>раціонально використовувати енергоресурси, витратні матеріали у професійній діяльності та у побуті; дотримуватися екологічних норм, раціонально використовувати, відтворювати і зберігати природні ресурси.</p>
<p>РН 2. Створювати декоративні, графічні, живописні композиції</p>	<p>ПК 1. Здатність виконувати оригінальні графічні композиції</p>	<p>історію виникнення і розвитку графіки, зародження декоративного мистецтва; способи виконання графічних композицій різними техніками (монолінія, імітація фактур і текстур, витинанки, аплікація, м'які матеріали</p>	<p>створювати презентації на відповідну тематику; виконувати оригінальні (в одному примірнику): витинанки, аплікації з різних матеріалів; виконувати графічні рисунки матеріалами: олівцем, крейдою, сангіною, пером, чорнилом, тупшо, вугіллям, гуашшю та інше</p>
	<p>ПК 2. Здатність виконувати нескладні графічні та живописні композиції з натури</p>	<p>особливості лінійно-просторової побудови предметів з урахуванням перспективи, пропорцій; особливості світлотіньового моделювання тоном та кольором різними матеріалами та техніками знати особливості матеріалів, що використовуються для рисунку, акварельного живопису</p>	<p>виконувати перспективні рисунки геометричних фігур; створювати нескладні натюрморти з гіпсових геометричних фігур та предметів побуту олівцем, гризайлю та аквареллю</p>

	ПК 3. Здатність виконувати стилізацію та декоративні орнаменти	способи стилізації, спрощення; впорядкування композицій зі стилізованими об'єктами; історію розвитку орнаменту та його види	виконувати стилізовані та спрощені зображення рослин та тварин; формувати декоративні композиції та орнаменти
РН 3. Виконувати натюрморти з 2-3 предметів на тлі 1-2 драперій, а також з квітами	ПК 1. Здатність виконувати прості натюрморти з геометричних фігур та предметів побуту	просторове зображення об'ємних геометричних тіл: куб, піраміда, циліндр, конус, призма, куля та складної геометричної форми (амфори); особливості виконання натюрмортів з предметів побуту на основі простих геометричних форм (гличик, яблуко) компоновку груп предметів та побудову великої форми з урахуванням предметної площини і лінії горизонту; пропорційне співвідношення предметів; виявлення об'єму; вивчення і передача світлотіней на предметах; знати відповідні матеріали для виконання робіт	зображувати у просторі об'ємні геометричні тіла: куб, піраміду, циліндр, конус, призму, кулю та гіпсову амфору; виконувати натюрморти з предметів побуту на основі простих геометричних форм (гличик, яблуко); виконувати компоновку груп предметів та побудову великої форми з урахуванням предметної площини і лінії горизонту; пропорційно співвідносити предмети; виявляти об'єм; передавати на світлотіні на предметах; виконувати роботу олівцем та аквареллю
	ПК 2. Здатність виконувати натюрморти драперією	особливості виконання малюнків складних геометричних форм та драперії з різних матеріалів та натюрмортів з предметів побуту та драперії; поняття та принципи виконання начерків побутових предметів	виконувати малюнки гіпсових орнаментальних моделей (трилисник, розетка, лотос та ін.), олівцем; виконувати малюнок драперії олівцем та аквареллю; виконувати натюрморти зі предметів побуту та драперією олівцем та аквареллю

	ПК 3. Здатність виконувати натюрморти з предметів побуту різної світлоти і фактури та 1-2 драперіями, а також з квітами	особливості виконання натюрмортів з побутових предметів різної світлоти та фактури (кераміка, скло, дерево), з 1-2 драперіями; поняття та принципи виконання начерків форм рослинного світу	виконувати натюрморти з побутових предметів різної світлоти та фактури (кераміка, скло, дерево); натюрморти з 1-2 драперіями, а також з квітами; начерки форм рослинного світу графічно та в кольорі
	ПК 4. Здатність виконувати натюрморти в інтер'єрі	перспективну побудову інтер'єру, меблів (стілець або табурет) та натюрморту в інтер'єрі, композиційне рішення натюрморту з натури та декоративно; принципи побудови паркету, тіней в інтер'єрі, відображення у дзеркалі та воді	виконувати креслення інтер'єру, рисунок табурета або стільця в інтер'єрі; натюрморту в інтер'єрі олівцем; будувати креслення паркету, тіней в інтер'єрі, відображення в дзеркалі та воді
РН 4. Виконувати роботи техніками художнього розпису тканин, виготовляти панно, створювати рисунки та ліплення складних форм	ПК 1. Здатність виконувати художні твори техніками холодного та гарячого батика, художнього розпису тканини та панно	принципи створення композицій для розпису тканини та панно; властивості тканин; технологічні особливості виконання робіт методом холодного, гарячого батика, художнього розпису тканини; властивості природних та штучних барвників, технологію виготовлення резерву; правила оформлення робіт	створювати композиції для розпису тканини; розрізняти тканини; виконувати роботи методом холодного, гарячого батика, художнього розпису тканини та панно; дотримуючись правил композиції і технології виконання художніх робіт; оформлювати художні роботи
	ПК 2. Здатність виконувати рисунки та ліплення складних форм	правила роботи та охорона праці при роботі з пластичними матеріалами; послідовність ліплення натюрморту з натури форми та функції кісток, суглобів людини, пластичну анатомію черепа людини, пластичну	виконувати ліплення простих рослинних елементів (листя дерев, розетки); ліплення натюрморту з геометричних та побутових предметів з натури

		анатомію скелету тулуба, верхніх і нижніх кінцівок	виконувати схематичні малюнки кісток, суглобів, черепа людини, скелету тулуба, верхніх і нижніх кінцівок; виконувати малюнок та ліплення гіпсового черепа
РН 5. Виконувати декоративний розпис скла, дерева; складні графічні, каліграфічні, декоративні та живописні композиції на папері	ПК 1. Здатність виконувати декоративний розпис скла, імітацію вітражу	історію розвитку розпису скла, створення вітражу та його імітації; технологічні особливості виконання розпису скла та імітації вітражу; матеріали для виконання та оформлення робіт; охорона праці під час роботи	створювати ескізи та поетапно виконувати розпис скла на основі народної картини; поетапно виконувати імітацію вітражу; вміти користуватися різними матеріалами для втілення задуму та оформлення роботи
	ПК 2. Здатність виконувати різні види декоративних композицій	історію розвитку та різновиди народних декоративних розписів та їх призначення; особливості побудови орнаментів різної складності та різних видів; місце застосування орнаментів для декорування різних поверхонь; знати матеріали та технологічний процес виконання різних декоративних розписів; принципи виконання натюрмортів та картин	виконувати різні зразки народних декоративних розписів; розрізняти регіональні та технологічні особливості розписів; виконувати художні розписи скла, дерева, паперу та інших поверхонь; використовувати відповідні матеріали для роботи; виконувати декоративні натюрморти та картини різними матеріалами
	ПК 3. Здатність виконувати каліграфічні та графічні композиції на папері	коротку історію розвитку каліграфічних шрифтів; історію українських каліграфічних шрифтів (Рутенія); знати різні види шрифтів та місце їх	володіти приладами та матеріалами для створення графічних та шрифтових композицій виконувати рукописні шрифти,

		застосування; прилади та матеріали для написання шрифтів і виконання шрифтових композицій	виконувати різні каліграфічні композиції відповідно технології виконання;
РН 6. Виконувати настінний живопис згідно технології та перспективної побудови	ПК 1. Здатність виконувати настінні розписи відповідно призначення з дотриманням технології	історичні відомості про розвиток настінного живопису (фреска, мурал); технологію виконання монументального живопису (послідовність, інструменти та матеріали); бути ознайомленим з локальними зразками настінного живопису; види перспективи, при виконання настінного розпису	виконувати настінний розпис згідно з технологічною послідовністю: створити ескіз, підготувати поверхню до роботи, розробити та перенести ескіз на робочу поверхню, виконати настінний розпис згідно технології; використовувати знання з перспективи при виконанні настінного розпису
	КК 7. Підприємницька компетентність	положення основних документів, що регламентують підприємницьку діяльність; процедури відкриття власної справи; основи складання бізнес-планів	складати бізнес- плани; користуватися нормативно- правовими актами щодо підприємницької діяльності.

**2.5. Перелік результатів навчання
для первинної професійної підготовки
Професійна кваліфікація: живописець 4-го розряду
Максимальна кількість годин- 700**

Результати навчання
РН 7. Створювати графічні, живописні та пластичні композиції
РН 8. Володіти знаннями щодо призначення та способів використання матеріалів для олійного, підлакового живопису; виконання робіт згідно технологічної послідовності.
РН 9. Виконувати роботи з іконопису за відповідною технологією

2.6. Зміст (опис) результатів навчання

Результати навчання	Компетентності	Опис компетентностей	
		Знати	Уміти
РН 7. . Створювати графічні, живописні та пластичні композиції	ПК 1. Створювати графічні та пластичні композиції	методику аналізу художніх творів; принципи побудови декоративного складного натюрморту; загальні відомості про побудову та написання сучасних шрифтів та шрифтового плакату; анатомічна будова черепа та обличчя людини; опрацьовувати форми та пластику з ліплення; аналіз та побудова зображення людини на основі скелета м'язів, пропорцій людини	вміти аналізувати художні твори, створювати композицію для декоративного складного натюрморту, володіти написанням різних видів шрифтів; створювати декоративний плакат, ліпити та зображувати частини обличчя; зображувати гіпсові частини рук, ніг, анатомічну будову м'язів тіла людини з урахуванням пропорцій
	ПК 2. Створювати живописні композиції	принципи побудови та виконання складних натюрмортів, пейзажів	виконувати декоративний складний натюрморт, натюрморт з гіпсовою моделлю голови, етюд голови різними техніками; виконувати зображення пейзажу (станковий живопис та етюд на пленері)
РН 8. Володіти знаннями щодо призначення та способів використання матеріалів для олійного, підлакового живопису; виконувати робіт згідно технологічної послідовності	ПК 1. Створювати композиції олійного живопису і виконувати роботи згідно технологічної послідовності	особливості побудови композицій для олійного живопису; матеріали та інструменти для олійного станкового живопису, їх особливості; етапи підготовки поверхонь для живопису; розробку та перенесення ескізів на поверхню; практичне виконання і оформлення робіт	виконувати олійний станковий живопис на різних поверхнях згідно технологічного процесу; розрізняти техніки виконання живопису; уміти оформлювати роботи

	ПК 2. Створювати підлаковий живопис згідно технології і відповідними матеріалами	основи підлакового живопису; його особливості; поетапність виконання підлакового живопису; практичне виконання і оформлення робіт	виконувати підлаковий живопис на різних поверхнях згідно технологічного процесу; працювати з відповідними матеріалами; оформлювати роботи
РН 9. Виконувати роботи з іконопису, за відповідною технологією	ПК 1. Виконання етюдів голови людини різними техніками живопису	основні характеристики побудови голови людини; особливості побудови рисунку та ліплення голови людини в різних положеннях; засоби передачі характеру людини, форми голови на папері та у ліпнині; композиційне вирішення сюжету, головного і другорядного	виконувати побудову голови підкреслюючи характер людини; аналізувати побудову та ліплення голів у різних положеннях; виконувати практично етюд голови людини в різних ракурсах в різних техніках
	ПК 2. Виконувати іконописні роботи	історичні особливості іконопису: виникнення та розвиток; основи композиції та матеріали для виконання ікон на різних поверхнях; технологічні особливості класичного та сучасного іконопису	аналізувати історичні особливості іконописних робіт; створювати ескізи іконописних композицій різних стилів, переносити їх на робочі поверхні та виконувати в кольорі різними матеріалами

**2.7. Перелік результатів навчання
для первинної професійної підготовки
Професійна кваліфікація: живописець 5-го розряду
Максимальна кількість годин - 250**

Результати навчання
РН 10. Створювати графічні, живописні та пластичні композиції різними матеріалами та в різних техніках
РН 11. Створювати декоративні підлакові розписи згідно технологічної послідовності

2.8. Зміст (опис) результатів навчання

Результати навчання	Компетентності	Опис компетентностей	
		Знати	Уміти
РН 10. Створювати графічні, живописні та пластичні композиції різними матеріалами та в різних техніках	ПК 1 Створювати графічні та пластичні композиції	методика аналізу художніх творів; знати особливості лінійної побудови та передачу повітряної перспективи під час зображення архітектури міста; принципи побудови декоративного складного натюрморту; еволюцію розвитку українських шрифтів; загальні відомості про побудову та написання сучасних шрифтів та шрифтового плакату; про появу нових шрифтів на основі українського декоративного шрифту; анатомічна будова черепа та обличчя людини; опрацьовувати форми та пластику з ліплення; основні правила та пропорції площин голови при виконанні рисунку гіпсової моделі голови Гудона (екорше); основні характерні особливості при побудові і виконанні рисунку гіпсової моделі голови з плечовим поясом (півфігура людини)	вміти аналізувати художні твори; виконувати етюди архітектури міста з натури; створювати композицію для декоративного складного натюрморту; ліпити барельєф пейзажу; володіти написанням різних видів шрифтів; виконувати шрифтові композиції на основі українського декоративного шрифту; створювати декоративний плакат; ліпити та зображувати частини обличчя; зображувати гіпсові частини рук, ніг, анатомічну будову м'язів тіла людини з урахуванням пропорцій; виконувати рисунок гіпсової моделі голови Гудона (екорше); виконувати рисунок гіпсової моделі голови з плечовим поясом (півфігура людини)
	ПК 2 . Створювати живописні композиції	принципи побудови та komponування натюрмортів і пейзажів; основні принципи створення вільних копій репродукцій картин; знати особливості	виконувати декоративний складний натюрморт, натюрморт з гіпсовою моделлю голови, етюд голови різними техніками; створювати вільні

		лінійної побудови та передачу повітряної перспективи під час виконання складних натюрмортів та пейзажів на пленері ; основні характерні особливості виконання чоловічого або жіночого портрету з натури олією, враховуючи розкриття психологічного стану натури	копії репродукцій картин, дотримуючись технології їх виконання; виконувати зображення міського пейзажу на пленері; виконувати тематичні натюрморти в різних живописних техніках; виконувати чоловічий або жіночий портрет з натури олією, враховуючи розкриття психологічного стану натури
РН 11. Створювати декоративні підлакові розписи згідно технологічної послідовності	ПК 1. Здатність підготуватися до робочого процесу, організувати робоче місце	правила та схему раціонального розміщення і експлуатації приладів та інструментів на робочому місці; санітарно-гігієнічні вимоги до робочого місця та особистої гігієни працівника; загальні вимоги охорони праці при роботі в робочій майстерні	перевіряти санітарний стан приміщення, обладнання, інструментів; організовувати робоче місце відповідно до вимог охорони праці; вміти користуватися засобами індивідуального захисту та спецодягом
	ПК 2. Створювати декоративні розписи для підлакового живопису, враховуючи основні засоби та закономірності композиційної побудови різними техніками	коротку історію декоративних розписів; досвід роботи художників та майстрів України; види декоративних розписів, їх спільні та відмінні риси; особливості побудови та виконання декоративних розписів різними техніками та матеріалами на різних площинах	розрізняти види розписів і виокремлювати їхні особливості; переймати досвід роботи майстрів та художників України; будувати ескізи декоративних орнаментів та виконувати їх різними техніками різних розмірів та фактур, дотримуючись технології
	ПК 3. Створювати ескізи мініатюр в натуральну величину та виконувати їх,	коротку історію декоративної мініатюри та особливості її створення; композиційні	виконувати ескізи та композиції декоративних мініатюр різними матеріалами, різними

дотримуючись законів, правил, прийомів та засобів композиції під час роботи	закономірності та технологію виконання підлакової мініатюри; інструменти та матеріали для створення підлакової мініатюри	техніками дотриманням послідовності технологічного процесу	3
---	--	--	---

**2.9. Перелік результатів навчання
для первинної професійної підготовки
Професійна кваліфікація: живописець 6-го розряду
Максимальна кількість годин- 140**

Результати навчання
РН 12. Створювати живописні роботи акриловими фарбами , дотримуючись технологій

2.10. Зміст (опис) результатів навчання

Результати навчання	Компетентності	Опис компетентностей	
		Знати	Уміти
РН 12. Створювати живописні роботи акриловими фарбами, дотримуючись технологій	ПК 1. Створювати тематичні композиції з введенням людської постаті	знати основні засоби та закономірності композиції при виконанні портрету з руками, рисунку та етюду фігури людини; композиційно-сюжетне вирішення та технологію виконання інтер'єру етюдно; норми та особливості технологічного процесу виконання художніх робіт; основні характерні особливості виконання чоловічого або жіночого портрету з натури акрилом, враховуючи розкриття психологічного стану людини	самостійно виконувати композиції середньої складності; виявляти пластичну анатомію, перспективу руху, індивідуальні особливості людини при виконанні натури; виконувати етюдно інтер'єр, враховуючи просторовість і плановість предметів; раціонально використовувати матеріали та інструменти, дотримуватися норм технологічного процесу при виконанні робіт
	ПК 2. Створювати тематичні композиції пейзажів з елементами архітектури	знати закони перспективних скорочень, особливості лінійної, просторової побудови та передачу повітряної перспективи	виконувати зображення різних видів пейзажів; виконувати пейзаж з елементами архітектури

		<p>під час зображення архітектури міста, а також пейзажів різних видів з елементами архітектури;</p> <p>закономірності роботи з об'ємними пластичними формами ;</p> <p>виявляти характерні якості, особливості кольору архітектурних елементів;</p> <p>основні принципи створення вільних копій репродукцій картин;</p> <p>матеріали та інструменти, які використовують для роботи</p>	<p>акриловими фарбами, дотримуючись технологічного процесу;</p> <p>виконувати ліплення складного рослинного орнаменту із гіпсових зразків;</p> <p>передавати кольорові особливості архітектурних елементів на різних поверхнях (картон, ДВП, полотно та ін.) ;</p> <p>створювати вільні копії з репродукцій картин,</p> <p>дотримуючись технології їх виконання;</p> <p>раціонально організовувати робоче місце та ефективно використовувати матеріали та інструменти</p>
--	--	--	---

III. Орієнтовний перелік основних обов'язкових засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 15 осіб		Примітка
		для індивідуального користування	для групового користування	
1	2	3	4	5
	Інструменти			
1	Олівці різної твердості вітчизняного (Т, ТМ, М) чи імпортного виробництва (Н, НВ, В)	комплект		
2	Набір кнопок канцелярських	1		
3	Затискачі	4		
4	Скотч малярний	1		
5	Лінійки дерев'яні чи металеві	2		
6	Трикутники	2		
7	Циркуль	1		
8	Рейсфедер лінійний	1		
9	Рапідграф		8	

10	Аерограф		8	
11	Мастихін	1		
12	Ножиці	1		
13	Ножик-різак	1		
14	Писачок	1		
15	Праска		2	
16	Скляні трубочки для нанесення резерву	1		
17	Г'яльця або рамки різних розмірів для розпису на тканині		15	
18	Пера для орнаментів	КОМПЛЕКТ		
19	Набір різців для ліногравюри	1		
20	Спонжі для малювання	КОМПЛЕКТ		
21	Фотовалик		1	
22	Флейци різних розмірів: натуральні і синтетичні		15	
23	Пензлі синтетичні круглі і плоскі № 0 - 10	КОМПЛЕКТ		
24	Пензлі натуральні круглі і плоскі № 0-10	КОМПЛЕКТ		
	Прилади і пристрої			
1	Столи для фарб	1		
2	Мольберти		15	
3	Планшети художні		15	
4	Станок для ліногравюр		1	
5	Освітлювальні пристрої		5	
6	Подіуми		5	
7	Туш кольорова	КОМПЛЕКТ		
8	Фарби акварельні	КОМПЛЕКТ		
9	Гуаш	КОМПЛЕКТ		
10	Темпера	КОМПЛЕКТ		
11	Акрил	КОМПЛЕКТ		
12	Олія	КОМПЛЕКТ		
13	Лаки	КОМПЛЕКТ		
14	Розчинники	КОМПЛЕКТ		
	Натуральні зразки			
1	Зразки учнівських робіт		30	
2	Побутові речі різних матеріалів		20	
	Моделі, макети, муляжі			
1	Прості геометричні фігури: куб, куля, циліндр, конус, піраміда, призма		КОМПЛЕКТ	
2	Розетки: геометричний і рослинний орнамент		2	
3	Лист аканта		1	
4	Орнамент		1	
5	Лаврова гілка		1	

6	Орнаментальний фриз		3	
7	Пальмета		2	
8	Капітелі		2	
9	Іонік		2	
10	Стилізовані маски		2	
11	Деталі обличчя		КОМПЛЕКТ	
12	Анатомічна голова		1	
13	Античні голови		6	
14	Анатомічні торси		3	
15	Деталі фігури (кисть, стопа)		2	
16	Гіпсові моделі частин лиця		3	
17	Драперії		КОМПЛЕКТ	
18	Муляжі природних елементів		КОМПЛЕКТ	
19	Опудала птахів		4	